

Wijziging in de AWBZ-begeleiding in 2009

De AWBZ-begeleidingsregeling wijzigt in 2009. Daarom heeft de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een informatiebrief gestuurd aan burgers die begeleiding ontvangen vanuit de AWBZ. Onderstaand geven wij de inhoud van de brief weer.

Geachte lezer,

U heeft ons een brief geschreven, omdat u zich zorgen maakt over de begeleiding die u in 2009 krijgt. Die begeleiding wordt nu uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) betaald. Maar de AWBZ gaat veranderen, en u weet niet of u daarna nog recht heeft op begeleiding.

Recht op nieuwe indicatie?

Helaas kan ik u op dit moment niet aangeven wat de veranderingen precies voor u persoonlijk betekenen. Dat kan pas als er nauwkeurig naar uw situatie gekeken is. Het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) gaat dat doen. Vanaf 1 januari 2009 gaat het CIZ op een andere manier bepalen of u recht heeft op een nieuwe indicatie en in aanmerking blijft komen voor AWBZ-begeleiding. Dit geldt dus alleen voor de activerende en ondersteunende begeleiding, en niet voor de andere AWBZ-voorzieningen, zoals verpleging en verblijf in een instelling. Vanaf 1 januari 2009 gaan activerende en ondersteunende begeleiding samen in één AWBZ-begeleiding. Die wordt de functie begeleiding genoemd. De keuze tussen persoonsgebonden budget en zorg in natura blijft gewoon bestaan.

Waarom verandert de AWBZ?

Verandering van de AWBZ is hard nodig. De AWBZ was oorspronkelijk alleen bedoeld voor mensen met ernstige beperkingen die lange tijd, vaak levenslang, zorg en ondersteuning nodig hebben. In de loop van de tijd zijn steeds meer mensen, ook die zonder ernstige beperkingen, van de AWBZ gebruik gaan maken. Daardoor is de AWBZ erg duur geworden. Zo duur, dat het ten koste gaat van die mensen waarvoor de AWBZ eigenlijk bedoeld is.

Wat verandert er?

Ik kan u niet zeggen wat de verandering van de AWBZ specifiek voor u betekent. Maar ik kan wel aangeven wat er in het algemeen verandert.

Ten eerste gaat het CIZ dus vanaf 1 januari 2009 nieuwe aanvragen voor AWBZ-begeleiding en bestaande indicaties anders beoordelen. Het CIZ bepaalt of de aanvrager beperkingen heeft op vijf onderdelen, en hoe ernstig die beperkingen zijn (licht, matig of ernstig).

Die vijf onderdelen zijn:

- Sociale redzaamheid (beperkingen bij de regie over het eigen leven)
- Bewegen en verplaatsen (beperkingen bij het zelfstandig voortbewegen)
- Probleemgedrag (beperkingen door agressief of dwangmatig gedrag)
- Psychisch functioneren (beperkingen bij met denken, concentreren en waarnemen)
- Geheugen- en oriëntatiestoornissen (beperkingen van het geheugen en het bewustzijn)

Met deze nieuwe methode kunnen alleen mensen met matige en ernstige beperkingen een indicatie voor begeleiding krijgen. Dat zijn mensen die zonder de AWBZ-begeleiding de kans lopen dat ze opgenomen moeten worden, of ernstig verwaarloosd raken. Wat in de nieuwe situatie niet meer meetelt, zijn beperkingen op het gebied van:

- Persoonlijke verzorging en het sociale leven (eten en drinken, wassen en aankleden)
- Huishoudelijk leven (maaltijden, kleding verzorgen, lichte schoonmaak)
- Maatschappelijke participatie (sociale contacten en activiteiten buitenshuis)
- Psychisch welbevinden (depressie, angst, eenzaamheid)

Ten tweede kan er iets veranderen in het aantal uren begeleiding waar mensen met een nieuwe indicatie recht op hebben. Voor sommige mensen blijft het aantal uren gelijk, voor anderen wordt het minder of vervalt de begeleiding in z'n geheel.

Samengevat kan de verandering van de AWBZ het volgende voor u betekenen:

- u krijgt een nieuwe indicatie en er verandert niets aan de begeleiding;
- u krijgt een nieuwe indicatie waarbij het aantal uren begeleiding minder wordt;
- u krijgt geen nieuwe indicatie en daarom ook geen AWBZ-begeleiding meer.

Als uw indicatie in 2009 afloopt betekent dit dat er in 2009 mogelijk al iets verandert in de begeleiding die u krijgt. Wie een doorlopende indicatie heeft, krijgt pas vanaf 1 januari 2010 mogelijk met veranderingen te maken.

Als u geen nieuwe indicatie voor begeleiding krijgt, kunt u op een andere manier proberen de begeleiding te regelen. Bijvoorbeeld door hulp te zoeken in de naaste omgeving of zelf de begeleiding in te kopen. Sommigen kunnen een beroep doen op andere mogelijkheden. Op de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) bijvoorbeeld. Of op jeugdzorg en de nieuwe Centra voor Jeugd en Gezin. Gemeenten en provincies zijn verantwoordelijk voor deze regelingen.

U komt niet ineens zonder begeleiding te zitten. Als u in 2009 niet meer in aanmerking komt voor AWBZ-begeleiding, krijgt u een gewenningsperiode van drie tot zes maanden, waarin de huidige begeleiding gewoon doorgaat. Deze periode eindigt uiterlijk per 1 januari 2010. U krijgt dus de tijd om u voor te bereiden op het wegvallen van uw huidige begeleiding. Daarbij kunt u ook extra ondersteuning krijgen van MEE. De gewenningsperiode geldt niet voor mensen die een indicatie hebben met de grondslag psychosociaal. Dat zijn mensen die begeleiding nodig hebben, omdat ze bijvoorbeeld thuisloos zijn of verslaafd zijn. Zij kunnen vanaf 1 januari 2009 bij de gemeenten een beroep doen op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Hoe gaat het verder?

Het jaar 2009 is een overgangsjaar voor de AWBZ-begeleiding. Natuurlijk doe ik er alles aan om u de komende tijd goed op de hoogte te houden. Als u meer wilt weten over de veranderingen, kunt u ook terecht op onze website www.veranderingenindezorg.nl.

Ik begrijp, dat ik met de informatie in deze brief uw vraag niet helemaal heb kunnen beantwoorden. Toch hoop ik, dat u zich met deze informatie al enigszins kunt voorbereiden op de komende veranderingen.

Met vriendelijke groeten,

De Staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
Namens deze
de Directeur Langdurige Zorg,
Iris van Bennekom